

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci

žalobkyně: **G. S.**, narozená x
bytem x
zastoupené advokátkou Mgr. Lucií Růžičkovou,
sídlem Praha 4, Jana Růžičky 1165/2a

proti
žalovanému: **Finanční arbitř**,
sídlem Legerova 1581/69, Praha 1

v řízení na ochranu proti nečinnosti žalovaného

takto:

- I. Žalovanému se ukládá povinnost vydat nález ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. FA/ZP/1380/2016 o návrhu žalobkyně ze dne 19. 7. 2016 na vydání bezdůvodného obohacení z pojistné smlouvy, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8.800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Lucie Růžičkové, advokátky.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. L.

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného a žádá, aby soud uložil žalovanému vydat do tří dnů od právní moci rozsudku náleze ve věci vedené pod sp. zn. FA/ZP/1380/2016 o návrhu žalobce ze dne 19. 7. 2016 na vydání bezdůvodného obohacení z pojistné smlouvy č. 7041037616 s obchodním názvem PROFI Invest uzavřené dne 30. 11. 2006 mezi Českou pojišťovnou, a. s. a žalobcem.
2. Žalobkyně poukazuje na to, že podstatou sporu je námitka absolutní neplatnosti uvedené pojistné smlouvy s obchodním názvem Životní pojištění PROFI Invest, a to jako celku, či její části a vydání bezdůvodného obohacení, resp. zaplacení dlužné částky. Žalovaný zahájil řízení dne 19. 7. 2016, přípisem ze dne 5. 10. 2016 vyzval žalobkyni k odstranění nedostatků návrhu, které odstranila podáním ze dne 5. 10. 2016. Dne 20. 3. 2017 žalobkyně zaslala žalovanému doplněnou právní argumentaci, ale již nepřikládala žádné nové důkazy. Dne 18. 7. 2017 požádala žalobkyně žalovaného o sdělení stavu řízení a vyzvala ho, aby učinil opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu a ve věci rozhodl. Žalovaný na tuto výzvu až do podání žaloby nereagoval.
3. Žalobkyně odkázala na ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), který upravuje lhůtu pro vydání rozhodnutí v délce 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí. Zdůraznila, že žalovaný je specializovaný správní orgán pro řešení spotřebitelských sporů, mj. i z životního pojištění. K posouzení nároku žalobce na vydání bezdůvodného obohacení z důvodu absolutní neplatnosti pojistné smlouvy jsou jako důkazy relevantní pojistná smlouva a související smluvní podmínky. Tyto dokumenty měl žalovaný k dispozici již při zahájení řízení dne 19. 7. 2016. Případné prodloužení lhůty k rozhodnutí nemůže ovlivnit ani pozdější doplnění právní argumentace žalobce, neboť finanční arbitr musí absolutní neplatnost zkoumat z úřední povinnosti. Navíc žalobkyně neobdržela žádné vyrozumění o prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí. Je tak přesvědčena o tom, že žalovanému nesvědčí žádné okolnosti odůvodňující průtahy v řízení a že tím, že v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti dosud nevydal náleze, porušil nejen správní řád, ale i právo žalobkyně na projednání věci bez zbytečných průtahů. Žalovaný nereagoval ani na výzvu k opatření proti nečinnosti ze dne 18. 7. 2017.
4. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě zdůraznil, že primárním cílem činnosti žalovaného je smírné řešení sporu. Řízení před ním je zahájeno pouze na návrh spotřebitele, kterému je žalovaný povinen poskytnout na jeho žádost pomoc se sepsáním, podáním nebo doplněním návrhu kdykoliv v průběhu řízení s tím, že řízení je pro spotřebitele bezplatné a ani mu nehrozí náhrada nákladů řízení druhé straně v případě neúspěchu ve věci. Nepodaří-li se dovést strany sporu ke smíru, ani nejsou dány jiné důvody pro zastavení řízení, je žalovaný oprávněn ve věci autoritativně rozhodnout náleze. K projednávání věci uvedl, že žalobkyně svůj nárok odůvodňuje tím, že pojistná smlouva je absolutně neplatná pro neurčitost (z důvodu absence rozložení pojistného na složku rizikovou, nákladovou a investiční, pojmu počáteční a správní náklady a nesjednání způsobu určení rozsahu pojistného plnění) a pro nezpůsobilost pojišťovny k uzavření pojistné smlouvy z důvodu nepřehlednosti pojistného rizika. Žalobkyně současně tvrdí, že pojistná smlouva byla uzavřena za použití nekalých obchodních praktik a v důsledku omylu žalobkyně, když pojišťovací zprostředkovatel prezentoval žalobci pojistnou smlouvu jako spořicí a neinformoval ji o nákladovosti produktu a neposkytl ji dostatečný časový prostor pro

seznámení se s pojistnými podmínkami vztahujícími se k pojistné smlouvě. Tyto skutečnosti žalobkyně namítá po devíti letech od uzavření pojistné smlouvy.

5. Podanou žalobu pokládá žalovaný za nedůvodnou, neboť postupuje tak rychle, jak mu to umožňuje celkový nápad sporů a složitost projednávaného sporu. Snaží se dovést protistrany ke smírnému řešení, aby nebyl navrhovatel ohrožen tím, že by se Instituce proti případnému nálezu žalovaného bránila před obecným soudem v rámci přezkumu rozhodnutí, ve kterém již by byl žalobce vystaven hrozbě náhrady nákladů soudního řízení. Zdůraznil, že i sama žalobkyně přispívá k průtahům řízení, jestliže nereaguje na výzvy žalovaného v řízení ve stanovených lhůtách. Uvedl, že je připraven vyzvat účastníky řízení k seznámení s podklady pro vydání nálezu a dát jim dle § 36 odst. 3 správního řádu možnost se před vydáním nálezu vyjádřit k podkladům. Poté ve věci vydá rozhodnutí. Žalovaný se pak vyjádřil ke své pracovní zátíženosti s tím, že při vyřizování sporu se snaží respektovat pořadí nápadů jednotlivých věcí a poukázal na to, že probíhá cca 851 řízení z oblasti životního pojištění.
6. Žalovaný pak s odkazem na zákon o finančním arbitrovi poukázal na to, že počátek běhu lhůty pro vydání nálezu váže zákon na shromáždění podkladů nutných pro rozhodnutí, když posouzení, zda již k řízení shromáždil veškeré podklady, je ve sféře žalovaného, neboť on na jejich základě rozhoduje. Z určení počátku běhu lhůty tímto způsobem však nelze dovodit, že by snad zákon nestanovil lhůtu pro vydání nálezu. Poté, co je účastníkům umožněno se vyjádřit se ke shromáždění k podkladům, může teprve žalovaný s jistotou zhodnotit, zda byly skutečně shromážděny veškeré podklady nutné pro rozhodnutí ve věci. Žalovaný v daném případě nevyzval účastníky řízení k seznámení se se shromážděnými podklady, protože teprve 8. 11. 2017 doručil žalobce žalovanému své vyjádření k předběžnému právnímu posouzení případu, které musí žalovaný nejdříve prostudovat. Žalovaný je proto přesvědčen, že lhůta podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dosud nezačala plynout. Proto žalobkyně nemohla ani vyčerpat prostředky ochrany, neboť opatření proti nečinnosti lze úspěšně podat až po uplynutí zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí. Závěrem pak žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl, případně odmítl.
7. Městský soud rozhodoval ve věci bez nařízení jednání podle ustanovení § 51 odst. 1 soudního řádu správního, neboť obě strany s tímto postupem souhlasily.
8. K výzvě soudu podáním ze dne 12. 2. 2018 sdělila žalobkyně, že ve sporu před žalovaným správním orgánem byla ze strany finančního arbitra naposledy učiněna výzva dne 6. 10. 2017, aby se vyjádřila k předběžnému právnímu posouzení, případně vzala svůj návrh zpět. Na tuto výzvu reagovala žalobkyně podáním ze dne 6. 11. 2017. Od té doby nebyl ze strany žalovaného učiněn žádný úkon.
9. Ze správního spisu předloženého žalovaným správním orgánem zjistil soud, že dne 19. 7. 2016 zaslala žalobkyně žalovanému návrh na zahájení řízení. Dne 3. 10. 2016 zaslal žalovaný žalobkyni výzvu k odstranění nedostatků podaného návrhu s tím, aby doložila dosud nedoložené důkazní prostředky, tj. pojistnou smlouvu, pojistku, písemné potvrzení o uzavření pojistné smlouvy, veškerou komunikaci navrhovatele s Institucí, sdělila stav pojistné smlouvy, tj. zda pojistná smlouva trvá nebo zanikla a tuto skutečnost doložila, doložila reakci Instituce na výzvu k nápravě žalobkyně ze dne 20. 7. 2016 a sdělila důvody, které vedly navrhovatelku k uzavření pojistné smlouvy. Současně žalovaný požádal žalobkyni, aby jej písemně informovala, za jakých podmínek považuje za možné smírné

řešení s Institucí. Výzva byla žalobkyni doručena 5. 10. 2016. Ještě téhož dne žalobkyně nedostatky návrhu odstranila.

10. Dne 18. 10. 2016 zaslal žalovaný České pojišťovně oznámení o zahájení řízení a výzvu k poskytnutí vysvětlení a předložení dokumentaci vztahující se k předmětu sporu. Dne 3. 11. 2016 požádala Česká pojišťovna o prodloužení lhůty o 15 dnů a žalovaný Instituci dne 8. 11. 2016 vyhověl. Dne 15. 11. 2016 požádala Instituce o opětovné prodloužení lhůty, neboť se nepodařilo opatřit všechny potřebné doklady, vyhověno jí bylo podáním ze dne 16. 11. 2016. Vyjádření pak Instituce zaslala žalovanému dne 7. 12. 2016. Dne 8. 3. 2017 poučil žalovaný žalobkyni o právní pomoci, bezplatnosti a nákladech řízení před finančním arbitrem. Podepsané poučení zaslala žalobkyně finančnímu arbitrovi zpět dne 17. 3. 2017. Dne 20. 3. 2017 zaslala žalobkyně žalovanému upřesnění návrhu. Dne 14. 7. 2017 zaslala žalobkyně žalovanému žádost o sdělení o stavu řízení a výzvu k opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu. Dne 6. 10. 2017 zaslal žalovaný žalobkyni sdělení předběžného právního posouzení, výzvu k vyjádření a výzvu ke smíru a zpětvzetí návrhu na zahájení řízení, ve kterém žalovaný uvedl, že zjistil, že Instituce nabídla žalobkyni smírné řešení sporu, v rámci kterého nabídla žalobkyni vyplacení částky ve výši 314.542 Kč a náklady právního zastoupení ve výši 19.760 Kč, celkem tedy 334.302 Kč. Z čehož vyplývá, že v rámci smíru Instituce nabízí výrazně vyšší částku, než jakou by finanční arbitr navrhovateli přiznal v případě rozhodnutí ve věci, neboť žalovaný namítl promlčení části nároku. Doporučil žalobkyni, aby přijala navrhované smírné řešení a svůj návrh vzala zpět. Dne 30. 10. 2017 požádala žalobkyně o prodloužení lhůty k vyjádření k předběžnému právnímu názoru finančního arbitra. Žalovaný návrhu vyhověl podáním ze dne 6. 11. 2017 a lhůtu prodloužil do 7. 11. 2017. Žalobkyně dne 8. 11. 2017 doplnila návrh a zaslala své vyjádření. Současně podala stížnost na postup finančního arbitra podle § 175 správního řádu. Dne 10. 11. 2017 vyzvala žalobkyně žalovaného k jednání, neboť je přesvědčena o tom, že po zaslání výzvy k vyjádření, případně z doporučení vzeti zpět návrhu je patrné, že finanční arbitr již shromáždil všechny podklady nutné pro vydání nálezu. To dovozuje i z toho, že finanční arbitr nevyzval žalobkyni k doplnění dalších podkladů pro rozhodnutí.
11. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala ochrany proti nečinnosti správního orgánu. Podmínky tohoto řízení a postup soudu při rozhodování o těchto žalobách je upraven zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), podle kterého ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis, platný pro řízení u správního úřadu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního úřadu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu úřadu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Podle ustanovení § 81 s.ř.s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni vydání svého rozhodnutí. Je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu úřadu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.
12. Městský soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny podmínky pro věcné projednání žaloby na ochranu proti nečinnosti, tedy zda existují prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně žalobce proti nečinnosti správního orgánu a zda je žalobce vyčerpal; není-li při podání nečinnostní žaloby splněna podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředku, který procesní předpis platný pro řízení před správním orgánem stanoví k ochraně proti nečinnosti, jedná se o žalobu nepřipustnou, kterou soud odmítne (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59).

13. V případě žalovaného jde o atypický orgán vykonávající působnost v oblasti veřejné správy, který autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech osob, přičemž na řízení vedená žalovaným se subsidiárně použije správní řád (k povaze rozhodnutí arbitra viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007, č.j. 2 Afs 176/2006 - 96). Obecný prostředek ochrany před nečinností je upraven v § 80 správního řádu, přičemž opatření proti nečinnosti činí nadřízený správní orgán buď sám, nebo na žádost účastníka řízení, uplynula-li lhůta pro vydání rozhodnutí. Městský soud proto posoudil, zda v případě žalovaného vůbec existoval nějaký nadřízený správní orgán, u kterého by bylo možné prostředek využít. V této souvislosti vycházel městský soud z § 178 odst. 1 správního řádu, dle kterého nadřízeným správním orgánem je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor. Podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem. Opravným prostředkem proti nálezu jsou námitky, o kterých rozhoduje znovu arbitr (§ 16 odst. 1 zákona). Dle městského soudu lze proto podle § 178 odst. 1 správního řádu určit, že žalobkyně byla nejprve povinna podat návrh na přijetí opatření proti nečinnosti. K tomu v případě žalobkyně skutečně došlo a tento byl i bezvýsledně vyčerpán, jak soud uvádí níže.
14. V nyní posuzované věci je mezi účastníky sporné, od jakého okamžiku začíná běžet lhůta pro vydání rozhodnutí, resp. dokdy měl žalovaný vydat rozhodnutí. Žalovaný odkazuje na ustanovení § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, který stanovuje, že finanční arbitr je povinen rozhodnout bez zbytečného odkladu, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Z tohoto ustanovení žalovaný dovozuje, že lhůta pro vydání nálezu počíná běžet až od uplynutí lhůty uložené účastníkům řízení pro vyjádření se k shromážděným podkladům, neboť je právem účastníků řízení se ke shromážděným podkladům ještě vyjádřit (§ 36 odst. 3 správního řádu) a pak předložit v reakci na obsah spisu další podklady, takže teprve po uplynutí této lhůty, resp. předložení případného vyjádření a dalších podkladů může žalovaný s jistotou zhodnotit, že byly skutečně shromážděny veškeré podklady nutné pro rozhodnutí ve věci.
15. Soud se s názorem žalovaného neztotožňuje, neboť pokud by na tento názor žalovaného přistoupil, znamenalo by to, že by žalovaný měl neomezenou volnost co do délky řízení až do umožnění účastníkům řízení vyjádřit se k podkladům. Z obsahu správního spisu je patrné, že žalovanému již dne 7. 12. 2016 zaslala Instituce své vyjádření včetně podkladů s tím, že žalobkyně své podklady zaslala žalovanému již dne 5. 10. 2016. Od 7. 12. 2016 uplynula lhůta tří měsíce, než žalovaný zaslal žalobkyni poučení o právní pomoci, bezplatnosti a nákladech řízení před finančním arbitrem. Následně dne 17. 3. 2017 žalobkyně v souladu s pokyny zaslala zpět podepsané poučení a dne 20. 3. 2017 zaslala upřesnění návrhu. Od 20. 3. 2017 není ze správního spisu patrné, že by žalovaný činil jakékoli úkony. Soud je proto přesvědčen, že pokud žalobkyně podala dne 14. 7. 2017 žalovanému výzvu k opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, učinila tak zcela v souladu se správním řádem, neboť bylo patrné, že od posledního úkonu finančního arbitra učiněného směrem k žalobkyni uběhla k datu výzvy lhůta výrazně převyšující zákonem stanovených 90 dnů. Žalobkyni nebylo zasláno rozhodnutí, ale žalovaný ji ani neinformoval o tom, že by byla prodloužena lhůta pro vydání rozhodnutí, ani o důvodech, které by prodloužení lhůty odůvodnily. Soud proto dospěl k závěru, že žalobkyně před podáním žaloby bezvýsledně vyčerpala prostředky, které jí správní řád stanovil k ochraně

proti nečinnosti správního orgánu. Proto dle soudu žalobkyně splnila podmínky pro podání žaloby a nebylo namístě žalobu odmítnout, jak navrhoval žalovaný.

16. Soud je přesvědčen o tom, že minimálně k tomuto datu již žalovaný měl dostatek podkladů pro to, aby mohl ve věci rozhodnout. Žalovaný však nereagoval ani na výzvu žalobkyně k opatření proti nečinnosti, ani bez zbytečného odkladu, nanejvýš ve lhůtě 90 dnů nevydal žádné rozhodnutí, ale až dne 6. 10. 2017 zaslal žalobkyni sdělení předběžného právního posouzení a spolu s výzvou ke smíru a ke zpětvzetí návrhu na zahájení řízení. Tato výzva ke smíru a zpětvzetí návrhu na zahájení řízení byla žalobkyni doručena téměř 6 měsíců poté, co žalovaný učinil vůči žalobkyni poslední úkon s tím, že nelze odhlédnout od toho, že námitku promlčení vznesla Česká pojišťovna již 7. 12. 2016. Žalovaný měl tedy dostatečný prostor k tomu, aby tuto námitku vyhodnotil a ve věci řádně rozhodl, případně vyzval v souladu s § 12 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi žalobkyni, aby se ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy vyjádřila k předběžnému právnímu posouzení věci. Nicméně jestliže Instituce vznesla námitku promlčení 7. 12. 2016 a žalovaný vyzval žalobkyni, aby se vyjádřila k předběžnému právnímu posouzení až dne 6. 10. 2017, nelze dospět k jinému závěru, než že žalovaný byl v řízení nečinný.
17. Žalovaný navíc ale ani nadále nekonal a ve věci rozhodnutí nevydal až do rozhodnutí soudu, který je dle ustanovení 81 odst. 1 s. ř. s. povinen rozhodovat na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Dle sdělení žalobkyně byla ze strany finančního arbitra naposledy učiněna výše uvedená výzva dne 6. 10. 2017, na kterou žalobkyně reagovala podáním ze dne 6. 11. 2017 a od té době již ze strany žalovaného nebyl učiněn žádný úkon.
18. Městský soud proto ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a podle § 81 odst. 2 soudního řádu správního uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve věci uvedené ve výroku, k čemuž mu stanovil lhůtu 30 dnů s ohledem na skutečnost, že je žalovaný dle svých vlastních slov připraven rozhodnout.
19. Žalobkyně měla se svojí žalobou úspěch a náleží jí proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., za dva úkony právní služby po 3.100 Kč (za převzetí věci, sepsání žaloby) a dva režijní paušály po 300 Kč. Celkem tedy činí náklady na právní zastoupení 6.800 Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč. Proto soud přiznal žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení ve výši 8.800 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 SŘS a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. března 2018

JUDr. Hana Veberová v.r.
předsedkyně senátu